



Museumsformidlere i Danmark

NYHEDSBREV 4  
JULI 2001

© Museumsformidlere i Danmark,  
MID

*Redaktion:*  
Birgit Hessellund  
Helle Leilund  
Bente Garbers

*Lay-out:* Skoletjenesten

*Omslagsbillede:*

*Materiale til næste nr.  
senest 1/10 2001:*  
Fil med færdigkorrigeret tekst  
(arkiveret i Microsoft Word,  
som .rtf eller .txt), foto m.v.  
sendes på diskette eller  
som attachment i e-mail  
til Bente Garbers  
på adressen nedenfor.

*Bestyrelsen for Museums-  
formidlere i Danmark, MID*

Bente Garbers (formand)  
Skoletjenesten  
Zoologisk Museum  
Universitetsparken 15  
2100 København Ø  
Tlf.: 35 32 10 60  
Fax: 35 32 10 10  
e-mail: bgarbers@zmuc.ku.dk

Poul Vestergaard (næstformand)  
Skoletjenesten  
Islands Brygge 37, 6.sal  
2300 København S  
Tlf.: 33 66 41 50  
Fax: 33 66 70 51  
e-mail: pv@skoletjenesten.dk

Marianne Sørensen (kasserer)  
Vejle Kunstmuseum  
Flegborg 16  
7100 Vejle  
Tlf.: 75 72 31 99  
Fax: 75 72 31 35  
e-mail: mso@vejlekom.dk

Helle Leilund  
Nationalmuseet/Nyere Tids Samling  
Postboks 260 Brede  
2800 Lyngby  
Tlf.: 33 47 34 12  
e-mail: Helle.Leilund@natmus.dk

Birgit Hessellund  
Horsens Kunstmuseum  
Carolinelundsvej 2  
8700 Horsens  
Tlf.: 75 61 13 11  
Fax: 75 61 32 42  
e-mail: musbh@horsens.dk

# Indhold

|  |    |
|--|----|
| Leder . . . . .                        | 3  |
| Grænseland . . . . .                   | 4  |
| En lille rejse over Sundet . . . . .   | 6  |
| Naturvejlederuddannelsen . . . . .     | 7  |
| Efteruddannelse (Grøn guide) . . . . . | 9  |
| Enevælde og hvervet soldat . . . . .   | 10 |
| På studietur til Barcelona . . . . .   | 12 |
| Formidling til børn og unge . . . . .  | 14 |
| Studietur til Bornholm . . . . .       | 17 |
| Kulturrådet for børn . . . . .         | 18 |
| CD'ere er andet end musik . . . . .    | 20 |
| Referater . . . . .                    | 21 |
| Vedtægter . . . . .                    | 23 |

Sommerferien står allerede og banker på – hvis den ikke allerede er kommet ind – og generalforsamlingen i MID en snefyldt martsdag i Sorø synes langt væk. Der er da også, selvom I ikke har hørt så meget endnu, foregået mangt og meget i foreningen i den mellemliggende tid.

Siden generalforsamlingen har bestyrelsen holdt to møder. Ved de lejligheder har vi bl.a. konstitueret os (et par gange endda). På vort første møde modtog Poul Vestergaard valget som formand, Bente Garbers fik pladsen som næstformand, Marianne Sørensen accepterede at fortsætte som kasserer, og redaktionen af vort nyhedsbrev blev Helle Leilund, Birgit Hesselund og Bente Garbers. På det efterfølgende møde meddelte Poul Vestergaard, at der af flere uforudsete grunde ikke kunne blive tid til at han varetog formandsposten. Bestyrelsen konstituerede sig derfor på ny med Bente Garbers som formand, og Poul Vestergaard som næstformand samt status quo på de øvrige poster. Samtidig besluttede bestyrelsen at søge at inddrage suppleanterne mere aktivt i arbejdet og de vil i fremtiden blive inviteret med til bestyrelsesmøderne. Vi skulle dermed have etableret en bestyrelse, der er i stand til at arbejde konstruktivt frem til næste års generalforsamling. Hvis arbejdsgrupperne også tager initiativer der kan glæde dem selv og alle andre medlemmer skulle vi kunne få en stærk forening, der kan danne et solidt netværk for de enkelte medlemmer og samtidig et forum for en god faglig debat.

På bestyrelsens møder har vi også drøftet behovet for aktiviteter i foreningen. Et konkret resultat er, at vi planlægger en formidlings-tur til Bornholm i dagene 26.-28. september. Vi forsøger med denne tur at arrangere besøg på forskellige former for formidlingssteder – både museer og oplevelses/formidlings-centre. På den måde håber vi at få sammensat et program, der appellerer til et bredt spektrum af foreningens medlemmer. Vi skal besøge steder, hvor målgruppen primært er voksne eller hvor familiegruppen er i centrum. Også ikke-formidlings-fagligt søger vi på turen at nå cirklen – eller trekant – rundt, idet vi både skal se på formidling af kunst, natur og kultur.

Ved at sammensætte et bredt program håber bestyrelsen at kunne cementere det faktum at vor forening ikke kun er for museums-medarbejdere med skoler som primær målgruppe. Vores forening har til formål at være et fagligt forum for alle der arbejder med formidling som en væsentlig del af deres arbejde på de danske museer.

Siden sidst er der også kommet meddelelse om at den nye museums-formidler uddannelse – MFU – kan løbe af stabelen begyndende i førstkommende efterår. Det bliver spændende at følge uddannelsen – og mon ikke der vil være trængsel om pladserne på de 3 planlagte hold. Indledningsvis ser det ud til at vi får en uddannelse der fokuserer på netop det formidlings-faglige samt en uddannelse der vil kunne danne basis for etablering af netværk for alle deltagere. Vi må ønske “det nye barn” held og lykke – og kan nok love at der i det ganske land sidder mange tanter og onkler, der glæder sig til at møde “barnet”.

*Bente Garbers*

# Grænseland

## – et nordisk projekt for unge på Holbæk Museum

### Baggrund

Holbæk museum fik i samarbejde med Jämtland läns museum, Østersund og Trøndelag folkemuseum, Trondheim i begyndelsen af 2000 midler fra Nordisk Ministerråd til et fælles ungdoms-projekt under navnet Grænseland 2000. Projektet havde som udgangspunkt to overordnede formål: 1) at styrke et tæt personligt og institutionelt nordisk netværk, der kunne danne grundlag for en 'grænseoverskridende' diskussion om nordisk ungdomsidentitet i fortid, nutid og fremtid, og 2) at give unge et kendskab til de historiske ressourcer og den historiske viden museerne er eksponenter for. Museerne og de unge skulle kort sagt indgå et tæt samarbejde på tværs af grænser.

### Hvorfor unge på museum?

For de fleste unge er historie et læsefag, der tilbydes i skolen og på gymnasiet. Museerne kan tilbyde en alternativ historisk viden, der succesfuldt kan kombineres med læsefaget. Først og fremmest er museerne eksponent for en visuel formidling af historie. Uanset museernes formidlingsteknik tilbydes her gennem visuel iagttagelse af diverse genstandssamlinger, bygninger og interiør et indblik i historiens mangeartede perioder, livsformer og livsværdier. Historie kan formidles på mange måder og har mange udtryk, og dette ønsker vi at give de unge et indblik i. Vi håber, at de unge bliver fortrolige med museerne og lærer, at det rummer vigtig historisk information, der også vedrører dem. Omvendt mener vi også, det er vigtigt, at de unge har medindflydelse i museernes planlægning, udformning og formidling af historien. De unge kan bidrage med vigtig information om ungdomsinteresser og -temaer, der sikrer, at museerne også henvender sig til denne gruppe.

### Forskning, dokumentation og formidling

De unge skulle arbejde med de klassiske funktioner på et museum: forskning, dokumentation/indsamling og formidling. Via museernes historiske ressourcer – samlinger, fotomateriale, skriftlige kilder etc. – udforskede de unge begrebet ungdomskultur gennem tiderne. Informationer angående unges fortidige materielle, sociale, kulturelle og religiøse forhold skulle søges, for at skabe et solidt sammenhængsgrundlag med deres egen nutidige ung-

domskultur og forventninger til fremtiden. Forskningen skulle dokumenteres gennem indsamlinger, fotografier, interviews etc, der kunne belyse unge gennem tiderne. Projektet skulle til sidst munde ud i et produkt, der formidlede resultaterne videre til de andre unge i projektet samt andre af museernes besøgende. Der har været arbejdet meget forskelligt i de tre nordiske lande og med forskellige formidlingsteknikker: diasshow, udstillinger, musical m.m.

### Identitet og historiebevidsthed

Målet var, at de unge gennem arbejdet med ungdomsidentitet skulle skabe en større forståelsesramme for egen og andres ungdomskultur og identitet. En historisk bevidsthed om ungdommens vilkår gennem tiderne kan danne et solidt, positivt grundlag for bevidstheden om egen og andres identitet i nutiden. Det er vigtigt unge ser sig selv som et led i en historisk virkelighed og ikke som en isoleret gruppe løsrivet fra historien. Bevidsthed om ungdommens historie og bevidstheden om dens foranderlighed bevirker, at de normer og værdier, der knyttes til nutidens unge ikke fremstår som noget naturgivet, men som noget foranderligt.

### Det danske projekt

Den 17. august kunne tretten danske unge - ti piger og tre drenge - byde gæster velkommen til åbningen af udstillingen "Vi Unge ... på Museum". Nervøse og spændte skulle de unge nu lade deres værk beskue og modtage de indbudtes ros og ris. Udstillingen er både udtænkt, udformet og udført af de unge – alt lige fra konstruktion af monter til indsamling og opstilling af genstande og udarbejdelse af skriftligt materiale i forbindelse med udstillingen er de unges eget værk. Denne proces gav dem et glimrende indblik i museernes formidlingsrammer – dens muligheder såvel som begrænsninger. De unge har gennem hele forløbet været hovedaktører i projektet, og de voksne, der har været tilknyttet, har fungeret som vejledere i det omfang de unge havde behov for.

Ungdomsidentitet gennem hundrede år blev belyst gennem fem repræsentative perioder. De unge fik gennem arbejdet et indblik i historiens foranderlighed og ungdomskulturens skiftende udtryk – lige fra år 1900, før den industrielle og teknologiske udvikling for alvor tog fart til år

# Vi Unge...

*på museum!*

en udstilling hvor ungdom-  
mens udvikling er sat  
i højsædet, en udstilling på  
**Holbæk Museum** af tretten  
unge

19. August - 30. December

*Tirsdag - Fredag: 10.00 - 16.00 Lørdag - Søndag: 12.00 - 16.00 Mandag Lukket*

Vi blev tilbudt at være med i Projekt Grænseland - ingen vidste hvad det omhandlede.

Vi takkede ja, og fik et større beløb fra Nordisk Ministerråd, et samarbejde med et Norsk og Svensk museum og dertilhørende unge. Projektet har været at finde en fælles nordisk identitet. Udstillingen står på Holbæk Museum, men projektet er langt fra færdigt, vi skal til Norge, og Nordmændene plus Svenskerne besøger os

2000's forbrugs- og informations-samfund. Temaer som musik, beklædning, "mit kæreste eje", forbrug, hygiejne og rusmidler, der vises gennem monterer med karakteristiske genstande fra ungdomsliv, illustrerer fragmenter af ungdomsidentiteten i de udvalgte perioder. Og to værelser i naturlig størrelse med interiør, genstande og klæder fra henholdsvis 50'erne og 70'erne illustrerer to meget forskellige ungdomskulturer – 50'ernes snærende "slips og nederdel"kultur ses i skarp kontrast til 70'ernes frie hippiekultur.

Målet med udstillingen var ikke at betragte nutidens ungdomskultur som et resultat af et kronologisk fremadskridende forløb mod "bedre tider", men omvendt at fokusere på hver periodes særegenheder og se dem som forskellige ligeværdige tidsepoker afhængige af den omkringliggende samfundsmæssige virkelighed – hver tid sin ungdom. Udstillingen kunne ses til den 3. juni 2001 på Holbæk Museum.

#### **Grænseoverskridende diskussion ved 1. fællestræf**

I september mødtes de unge fra Sverige, Norge og Danmark på kursuscentret Søminestationen ved Holbæk. Programmet for opholdet var nøje planlagt og indeholdt en kombination af underholdning og relevante diskussioner vedrørende ungdomsidentitet – underholdningen såvel som diskussionerne havde det formål at give de unge indblik i hinandens værdier, normer

og traditioner. Opdelt i grupper skulle unge fra de tre lande udveksle holdninger om identitet – spørgsmål som: Hvad er identitet? Hvordan skabes identitet? Er der en fællesnordisk identitet? skulle besvares. Resultatet var vellykket, og de unge gav udtryk for stor forståelse og velovervejede holdninger i forhold til identitet. De unge udviste forbavsende stor enighed på flere punkter: de fleste mente bl.a., at identitet skabes i mødet med de sociale, kulturelle og samfundsmæssige realiteter, og at sikker identitetsfølelse skabte større forståelse for andre mennesker. Hvad angår spørgsmålet om den fællesnordiske identitet var svarene mere forskellige. De unge fandt både mange ligheder og forskelle mellem de tre landes unge. En dominerende holdning var, at der eksisterede et vist slægtskab mellem landene – et form for ægteskab mellem forskellige individer, men identiteten blev forbundet med den nationalitet man tilhørte og ikke det nordiske fællesskab.

Projektet er endnu ikke afsluttet. Det andet træf i Trondheim/Östersund har netop fundet sted og vi håber at kunne fortælle mere om projektets anden del og hvilke fremtidsperspektiver vi ser for ungdomsarbejde på museer. Føljetonen afsluttes i et kommende nummer af MID! Desuden vil det samlede projekt blive evalueret i en større fælles nordisk rapport, som vil foreligge i efteråret 2001.

*Dorthe Dalsgaard Olsen og Lene Floris*

## En lille rejse over Sundet

Medlemmerne i temagruppen "Grænsebrydende udstillinger" planlægger i begyndelsen af september 2001 en endags tur til "Kulturen" i Lund. Vi vil gerne se nærmere på middelalderudstillingen, der er helt ny – og efter sigende meget anderledes. Skulle du have lyst til at deltage i ekskursionen, der godt nok skrider over grænser, men som ikke kræver pas, kan du kontakte Anneken Appel Laursen på Vejle Museum. Så kommer du på mailinglisten vedturen.

Den 19. januar afholdt "grænseoverskriderne" deres tredje møde i "Kongernes Jelling". Anne Pedersen fra Nationalmuseet, der havde ansvaret for det indholdsmæssige, var hidkaldt. Vi kom vidt omkring: fra tidligere planer om et kæmpe vikingecenter til den nyligt åbnede udstilling, der beretter om Danmarks dåbsattest. Diskussion blev der som vanligt ikke tid til – men mon ikke mailen ind imellem for lov til at gløde.

*Anneken Appel Laursen  
kontaktperson*

# Naturvejlederuddannelsen

Umiddelbart kan der synes langt fra naturvejlederens hverdag til formidlingen på et museum, men der er alligevel masser af lighedspunkter. Derfor kan den nye museumsformidleruddannelse have glæde af nogle af de erfaringer der er gjort med uddannelse af naturvejledere. Både naturvejledere og museumsformidlere har en faglig uddannelse og en del praktisk erfaring med i bagagen. Derfor skal uddannelserne ikke være et fagligt kursus, men et pædagogisk forum for formidling af det fagstof man i forvejen behersker.

Naturvejlederuddannelsen startede i 1987 som del af en forsøgsordning, hvor 14 naturvejledere fra vidt forskellige arbejdspladser rundt om i landet begyndte på uddannelsen som det første hold. Efter at naturvejlederordningen havde vist sig at være en succes, blev uddannelsen et mere permanent tilbud til naturvejledere på statsskovdistrikter, naturskoleledere, naturvejledere med løntilskud fra Tips- og Lottomidlerne og andre, der arbejdede med naturformidling. Uddannelsen blev administreret af Skov- og Naturstyrelsen, og naturvejlederne fra det første hold fungerede som kursusledere for efterfølgende naturvejlederhold.

Enhver ordning har behov for at udvikle sig, selvom den er nok så velfungerende. Derfor blev Søren Kruse bedt om at følge naturvejlederuddannelsens grundkursus og vurdere uddannelsen ud fra en pædagogisk synsvinkel. Søren Kruse er ph.d. stipendiat og arbejder med naturformidlingens didaktik på Danmarks

Pædagogiske Universitet. Den tidligere naturvejlederuddannelse bestod af seks kursusmoduler fordelt over tre år. Uddannelsen var af høj kvalitet og gav grundlæggende kursisterne et netværk og en identitet som naturvejleder. Nogle af de svagheder der viste sig i denne uddannelse var fagtrængsel, for lidt sammenhæng mellem teori og praksis og for dårlig sammenhæng mellem kursernes indhold og naturvejledernes hverdag. Desuden blev der peget på, at den potentielle læreproces, der kunne foregå løbende over den treårige uddannelsesperiode, ikke blev udnyttet. Søren Kruses problematisering af uddannelsens struktur og pædagogik blev startskuddet til et udviklingsarbejde, som endte med et koncept for en moderniseret naturvejlederuddannelse.

I den moderniserede naturvejlederuddannelse er der forsøgt at tage højde for de nævnte problemer. Det væsentligste i den nye uddannelse er, at en del fagligt stof er placeret på efteruddannelseskurser, mens formidling, pædagogisk selvforståelse og refleksion over egen praksis er kommet i centrum. Derved får nye naturvejledere redskaberne til at arbejde med at udvikle egen naturvejledning med deres rolle som formidler.

Den nye naturvejlederuddannelse er kortere end den gamle og med færre kursusmoduler. Uddannelsen varer nu 1 1/2 år og består af fire kursusmoduler, der starter med et ti dages grundkursus efterfulgt af tre fem-dages kurser. Holdene er på 20-24 kursister, der følges ad gennem hele uddannelsesforløbet. Kurserne



Foto: Jes Aagaard

veksler mellem oplæg, øvelser, diskussioner og gruppearbejde. Praktiske øvelser med formidling, kropssprog, fortælling, journalistik osv. er grundlaget for diskussionerne på kurserne. Øvelserne giver et fælles erfaringsgrundlag at diskutere ud fra, og er en nødvendig del af arbejdet med at overføre f.eks. pædagogisk teori, til den praktiske hverdag som formidler.

Mellem de fire kurser er der som noget nyt indført tre studieperioder. I hver periode udarbejder kursisterne en studieopgave. Arbejdet med opgaverne har til formål at sikre, at der hos hver enkelt kursist sker en refleksion og en konkret overførsel af kursusstoffet til egen praksis. I studieperioden arbejdes der derfor videre med det tema, der har været behandlet på kurset.

Temaerne for de tre studieperioder er:

- Den direkte naturvejledning
- Landskabsforståelse og kildesøgning
- Miljøproblemer og interessemodsætninger

Inden for studieperiodens tema formulerer hver kursist en opgave, der er relevant for egen hverdag. Det er typisk en opgave, der alligevel skulle løses på arbejdspladsen, men som der nu er mulighed for at gå i dybden med og få respons på fra andre naturvejledere. I lokale studiegrupper på 2-5 personer arbejder kursisterne sammen med en vejleder om opgaverne. Vejlederne er lokale, erfarne naturvejledere. De fungerer som procesvejledere, der kan give modspil og respons på ideer og oplæg. Vejledernes rolle er også at understøtte samspillet mellem kursisterne i gruppen, for at sikre erfaringsudveksling, netværksdannelse og udvikling af den enkeltes naturvejledning. For at klæde vejledere og kursusledere på til opgaverne gennemgår de et tre-ugers efteruddannelsesforløb fordelt over en periode på



Foto: Jes Aagaard

knap et år, hvor der primært arbejdes med pædagogisk teori, projektarbejde, vejledning og supervision.

Den nye naturvejlederuddannelse er netop blevet evalueret, efter at to hold har gennemført uddannelsen. Evalueringen har inddraget kursisterne, deres arbejdsgivere, kursusledere og vejledere samt kursusadministrationen, der nu er placeret på Skovskolen i Nødebo. Evalueringen viser, at vi er godt på vej mod at udvikle naturvejlederuddannelsen efter de retningslinier, der er udstukket. Der er skabt sammenhæng mellem uddannelsen og naturvejledernes hverdag, kurserne er generelt velfungerende og refleksion er et centralt begreb i hele uddannelsesforløbet.

Evalueringen peger desuden på en række områder, hvor der fortsat er behov for udvikling. Fagtrængslen er mindsket betydeligt, ved at en del faglige emner er henlagt til efteruddannelseskurser. Alligevel er der fortsat ønske om mere tid til refleksion og fordybelse i de enkelte temaer på kurserne. Vejlederne er en ny gruppe aktører i naturvejlederuddannelsen. Deres vejledning i de lokale studiegrupper gør, at der kan arbejdes mere individuelt med at tilpasse kursusstoffet til den daglige arbejdssituation. Men der er behov for at udvikle vejledernes funktion og i højere grad inddrage dem i uddannelsesforløbet. For at sikre kommunikation og kontinuitet i uddannelsen er der desuden opstået et ønske om et fagligt-pædagogisk mødeforum for alle dem, der planlægger og gennemfører uddannelsen, dvs. kursusledere, vejledere samt kursusadministrationen.

Moderniseringen af naturvejlederuddannelsen var formuleret som et udviklingsprojekt. Det skulle sikre, at der var mulighed for at eksperimentere med form og indhold. Desuden skulle der være mulighed for at arbejde med at tilpasse uddannelseselementer fra andre uddannelser, f.eks. projektarbejdet, så det passer til kulturen i naturvejlederordningen. Evalueringen af den nye uddannelse har været en anledning til at få diskuteret erfaringerne med uddannelsen og foretage større justeringer af strukturen. Det er vigtigt at uddannelsen fortsat udvikler sig, så den ikke størkner i den nuværende form. Det er ligeledes vigtigt at være åbne overfor, hvad der sker i andre uddannelser og i andre pædagogiske miljøer. Naturvejledernes arbejdsområde er meget bredt og lapper over både miljøformidling, kulturformidling og friluftvejledning, ligesom nogle naturvejledere har base på et museum. For naturvejlederne er det derfor interessant, at der nu etableres en egentlig museumsformidleruddannelse, og vi ser gode muligheder for en fremtidig erfaringsudveksling.

*Dorte Nielsen  
Skovskolen Naturvejledning*



# Efteruddannelse

## med udgangspunkt i Grøn Guide uddannelsen

Ligesom naturvejlederne har Grønne Guider et uddannelsesprogram – eller måske rettere et efteruddannelsesprogram. Selvom de to uddannelser retter sig mod hver deres målgruppe har de mindst ét grundlæggende træk til fælles: Uddannelsen skal bibringe deltagerne nogle arbejdsredskaber – den faglige viden går man ud fra at deltagerne er i besiddelse af i forvejen!

Lidt mere konkret betyder det at man på Grøn Guide-uddannelsen koncentrerer sig om emner som f.eks. projektledelse og projektstyring, samarbejde med pressen, skriftlig kommunikation og forhandlingsteknik. Emner der knytter sig tæt til den funktion en Grøn Guide skal udføre. De faglige miljø-emner som f.eks. spildevandsrensning, energibesparelser i boligen eller økologisk husholdning kan blive taget op på særlige såkaldte ad hoc-dage.

Også i formen finder vi lighedspunkter mellem efteruddannelsen af naturvejledere og Grønne Guider – lad mig citere velkomstbrevet til de nyansatte Grøn Guider: “Undervisningen er en blanding af oplæg, erfaringsudveksling, grup-

pedebat, personlige fremlæggelser, rollespil og vejledning”.

Vi finder dog ikke i Grøn Guide uddannelsen “hjemme-opgaverne” som de bliver stillet i naturvejlederuddannelsen. Hvorvidt dette er en mangel eller en fordel må være op til en diskussion.

Når man ved at se nærmere på to efteruddannelser som de nævnte finder så store lighedspunkter, rejser der sig straks spørgsmålet: Ligner de hinanden fordi der har fundet en kopiering sted, eller fordi det er FORMEN for efteruddannelse af fagligt kompetente personer til en given funktion? Og gør vi det spørgsmål mere nærværende for museumsformidlere kan vi spørge: Skal den kommende museumsformidler-uddannelse ligne naturvejlederuddannelsen i form og indhold?

Dette spørgsmål får vi forhåbentlig snart et svar på fra Museumshøjskolen, når vi ser det første bud på en struktur og et indhold af den uddannelse vi har savnet i mange år.

*Bente Garbers*

# Enevælde og hvervet soldat

## Undervisningstilbud i Kastelet

*Onsdag d. 17. januar 2001 blev der indviet en skoletjeneste i Kastelet. Det første undervisningsforløb, der blev tilbudt skolernes mellemtrin og overbygning havde titlen "Enevælde og hvervet soldat". Dette var den foreløbige kulmination på et samarbejde mellem Forsvaret og Tøjhusmuseet.*

### Aftalen

I januar 2000 blev der mellem museet og kommandantskabet i Kastelet indgået en aftale om at udvikle en skoletjeneste i Kastelet. Kastelet skulle stille lokaliteter til rådighed, og Tøjhusmuseet skulle tilrettelægge undervisningsforløb og bagefter sørge for driften. I praksis ville det sige, at Tøjhusmuseets Skoletjeneste skulle tilbyde et skolebesøg, der blot foregik et andet sted end på Tøjhusmuseet.

### Stedets egenart

Indvielsen var den foreløbige kulmination på 1 års arbejde, hvor mange medarbejdere havde været involveret. Det blev min opgave, da aftalen var truffet, i første omgang at tilrettelægge og give projektet indhold. Alle muligheder var åbne – jeg kunne stort set selv bestemme, hvor i Kastelets omfattende historie, jeg ville slå ned.

Når man formidler, synes jeg det er vigtigt, at man i sin formidling af et sted rammer lige præcis ned i kernen af stedets egenart. Da Kastelet er bygget som et fæstningsanlæg, der har været en del af Københavns befæstning fra dets bygning i 1664 til midt i 1800-tallet, var det oplagt at formidle en periode, hvor Kastelet tjente sit oprindelige formål.

Men eleverne skulle også høre om de mennesker, der havde boet i Kastelet, mens det var fæstning.



Foto: Tøjhusmuseet

Selv om der har boet mange forskellige interessante mennesker gennem tiden i Kastelet, syntes jeg det var naturligt her at fortælle om soldater, jævnfør hvad jeg netop har omtalt om et steds egenart. Der har boet soldater i Kastelet siden 1664, og der bor soldater i Kastelet den dag i dag, da Forsvaret stadig gør brug af de historiske bygninger

### At se sin egen tid i et nyt lys gennem historien

Det er vigtigt, at eleverne gennem historien lærer noget om deres egen tid – at undervisningsforløbet har aktualitet.

Jeg valgte derfor at fokusere på de hvervede soldater. De hvervede soldater udgjorde den største del af den danske hær fra 1660 til 1803. De kom fra mange forskellige lande i Europa, men især fra Tyskland (de skal ikke forveksles med de udskevne danske bønderkarle, der kun var indkaldt en kort tid hvert år, men ellers gjorde tjeneste på godserne – det var dem, der udførte den meget omtalte eksercits efter kirketid om søndagen). De hvervede soldater er en gruppe indvandrere, som vi ikke har hørt så meget om tidligere, men det gør dem ikke mindre interessante. Min kollega på Tøjhusmuseet havde netop færdiggjort en ph.d. om de hvervede soldater, så der var ny forskning at trække på.

I 1764 var hele Det Oldenburgske Regiment med sine godt 800 hvervede soldater indkvarteret i Kastelet. Det var første gang et helt regiment boede der samlet. Så året 1764 blev valgt. Jeg ønskede at formidle en befolkningsgruppe fra standssamfundet, en før-national periode. Derfor skulle det være før slutningen af 1700-tallet.

I dag er de hvervede soldater blevet aktuel-

le, fordi der i dag lever forskellige etniske grupper i Danmark, og danske soldater gør tjeneste i de internationale styrker side om side med soldater fra andre lande i Europa.

De hvervede soldater tjente en herre (ofte en konge), men ikke et "fædreland". Den danske hærs officielle sprog var på dette tidspunkt tysk!

Hvordan kan man slås for den danske konge, når man er tysker? Hvordan kunne man dengang risikere at dø for et land, der ikke var ens eget?

Dette er svært for børn i dag at forstå. Ved at fortælle om en befolkningsgruppe, som ikke havde fædrelandsfølelse, som vi kender den i



Foto: Tøjhusmuseet

dag, kunne jeg vise, at nationalfølelse er historisk betinget og på den måde håbe på, at børnene kom til at se deres egen tid i et nyt lys. På den måde kunne vi inddrage eleverne i en debat om national identitet. En debat, som jeg synes, det er vigtigt, at børn og unge også inddrages i.

### Hvad oplever eleverne, når de kommer til Kastellet?

Inden de kommer, har de hjemme i klassen læst nogle fiktive historier om børn i København midt i 1700-tallet. Disse historier blev skrevet af Line Lærkholm, som i en periode arbejdede for kommandantskabet i Kastellet. Efter ankomst ser klassen først en video om den hvervede soldat Heinrich Müller. Det er en god ide at vælge en enkelt person som repræsentant for en hel gruppe – så kan eleverne identificere sig med denne person. Vi følger Heinrich rundt i Kastellet, fra han står op om morgenen, til han går i seng om aftenen. Når vi så bagefter kommer ud på terrænet, kan vi referere til billederne, som eleverne forhåbentlig nu har inde i hovedet: "Kan I huske, det var

her Heinrich .....osv."

Det er vigtigt for forståelsen, at eleverne er aktive og lever sig ind i soldatens liv. Man kan vælge forskellige former for dramatiseringer fx et rollespil, et tableau, en ceremoni e.l. Jeg valgte i dette tilfælde en ceremoni. Børnene aflægger en faneed. Ved faneeden sværger man troskab til kongen. Det gør man ved regimentets helligste genstand, nemlig fanen. Soldatens identitet var knyttet til broderskabet i regimentet. Man kaldte hinanden for "bror". Så man søgte ved denne ceremoni at forpligte ham dels over for kongen, men også over for regimentet. Denne faneed siger noget vigtigt om tiden og soldatens selvopfattelse.

Til faneeden fremstillede Tøjhusmuseets tekstilværksted 6 uniformer, som de så ud i Det Oldenburgske Regiment i 1764. Det var en svær opgave, da der kun eksisterede to mangelfulde billeder af dem. Men her kom vor erfarne "uniformsmand" ind i billedet. Våben og tilbehør blev fremstillet i Tjekkiet og England osv. – mange gode kræfter blev forenet. Da regimentschefen havde to døtre, fik vi også fremstillet to rokokokjoler.

Et andet indslag i vort undervisningsforløb, som jeg også vil nævne, er vagtafløsningen. Hver dag foregår der på slaget 12 en "nutidig" vagtafløsning i Kastellet. Da jeg dykkede ned i infanterireglementet fra 1747, viste det sig, at den beskrevne vagtafløsning på mange måder lignede den i dag. Her var kontinuitet! Børnene får nu vagtafløsningen at se, efter vi har forklaret, hvordan vagtafløsningen foregik i 1764 – så kan de sammenligne. De er meget interesserede tilskuere!

Vi har nu haft de første klasser på besøg. Glæden er stor – både hos elever og lærere, men også hos omviserne – Kastellet er et utrolig spændende sted at være formidler.

*Vibeke Enevoldsen  
Tøjhusmuseet*

PS. Hvis I er interesserede i at læse mere om projektet, så se vor hjemmeside [www.thm.dk](http://www.thm.dk)

# På studietur til Barcelona

Skoletjenesten var i januar på en femdages studietur til Barcelona. Turens formål var at søge inspiration til vores formidlingsarbejde. Inspirationen skulle hentes på de mange museumsinstitutioner som byen byder på. Et udvalg havde tilrettelagt turen og etableret kontakt til en række museumsformidlere der arbejder med undervisning på museerne. Det blev tre hele og to halve intense dage hvor vi oplevede spændende formidling af både natur, teknik, kunst, kultur og historie. De gode oplevelser og iagttagelser danner baggrund vor vores videre arbejde med museumsundervisning på vores forskellige institutioner. Med denne lille artikel håber jeg at kunne give lidt inspiration videre, og evt. give ideer til hvad et besøg i Barcelona kunne indeholde af spændende museumsbesøg.



Fotos: Bente Garbers

## Lidt om Barcelona...

Barcelona er en fascinerende by der arkitektonisk især bærer præg af 1300-tals gotik og 'modernísimo'-bevægelsen omkring forrige århundredeskifte. Byens vartegn er Gaudís fantasifulde bygninger, der på forunderlig vis forener de to arkitektoniske tendenser. Barcelona er en by hvis historie og tradition sammen med nutidens nytænkning giver en sprudlende cocktail. Helt centralt for byens identitet er dens selvforståelse som Kataloniens hovedby. En lang række af de museumsinstitutioner vi besøgte, vægtede netop det regionale i formidlingen, en tendens som virker meget dybtfølt men også overvældende i dens radikalitet.

## Museet for Kataloniens historie

Det første sted vores gruppe besøgte var "Museu d'Història de Catalunya" – Museet for Kataloniens historie. Museet har ikke sin egen samling, men formidler historie ved hjælp af plancher, rekonstruktioner, modeller, tableauer og originale genstande. Hele museet er fra starten planlagt ud fra formidlingsmæssige principper. Den erklærede hensigt er simpelthen at fortælle Kataloniens historie på den bedst mulige måde. Museet blev indrettet i nogle gamle pakhusbygninger ved havnen i starten af 1990'erne, og er således et ret nyt museum der har formået at slå sit navn fast i regionen på relativt kort tid. Omkring 70.000 elever kommer til museet årligt. Alle udstillingerne bærer præg af at der fra starten er tænkt på at skoleklasser skal kunne bruge stedet. F.eks. er der i et hjørne af et udstillingsrum indrettet en krog med spejle på væggene og kunstige træer, som danner en lille oase hvor undervisningen kan foregå – midt i udstillingen og dog så afgrænset strømmen af besøgende. Et andet sted var der ud fra samme princip opsat et historisk telt hvor man kunne samle en gruppe. Udstillingerne var opbygget således at der hele tiden blev gjort brug af forskellige formidlingsprincipper; der er ting at afprøve, se på, lytte til og læse. Udstillingerne er opbygget i et samarbejde mellem et team af historikere og folk fra Barcelona Universitets center for didaktik.

Til at starte med tilbød museet ikke deciderede undervisningsforløb, da udstillingerne i forvejen var pædagogisk tilrettelagt, men man fandt snart ud af at skolerne havde brug for tilrettede forløb, hvis de skulle have det fulde udbytte af besøget. I dag har museet således fire kategorier af undervisningsformer, der alle i større eller mindre grad gør brug af udstillingerne.

Der er undervisning i udstillingerne, hvor en underviser tager eleverne med rundt i en afdeling og ved hjælp af udstillingen og enkelte supplerende rekvisitter fortæller og går i dialog med eleverne. Så er der workshops hvor eleverne arbejder med forskellige aktiviteter. Der er rollespil hvor eleverne skal gennemspille en konkret historisk problematik. Det kan eksempelvis være en diskussion mellem folk af forskellig politisk overbevisning som den kunne tage sig ud i starten af 1900-tallets Katalonien. I den fjerde form for forløb får eleverne mulighed for at diskutere med såkaldte "vismænd". Vismændene er ældre mennesker der kender

Kataloniens historie fra deres eget liv, og kan svare på spørgsmål om livet i det forgangne århundrede.

Endelig laver museet undervisningsmaterialer der sendes ud til alle klasser inden de besøger stedet. Disse materialer er nok den mindst interessante del af deres undervisningsarbejde. Materialet er i høj grad af typen "Var bomuldsimporten fra Amerika vigtig for fabrikkerne i Katalonien? Ja eller Nej!". Der var i det hele taget en tendens til ret kedelige 'Multiple choice'-opgaver i de forskellige museumsinstitutioners skriftlige undervisningsmateriale.

### CCCD

CCCD står for "Centro de Cultura Contemporània de Barcelona", altså Barcelonas center for samtidskultur. Centret er en platform for formidlingen af samtids- og bykultur. De arbejder med udstillinger, musik, film, dans, debat m.v., og er en institution der er åben for nye former for eksperimenterende formidlingsformer. Som en af stedets formidlingsmedarbejdere udtrykte det: "Vi hænger normalt ikke bare billeder op...".

CCCD arbejder ikke meget med særligt tilrettelagte undervisningsforløb til deres skiftende udstillinger m.v., men de tilbyder bl.a. byvandring for skolerne. Disse byvandring tager udgangspunkt i den moderne bys udvikling og fremtidstendenser. Byvandringerne er et alternativ til et andet af skolerne meget brugt forløb hvor eleverne indføres i byens historie og arkitektur på en mere traditionel måde.

Centret ligger i en socialt belastet del af Barcelona, og det bruges meget af de lokale skoler, som det også samarbejder med, bl.a. får de gratis adgang til udstillinger m.v.



### Oceanium

Oceaniet ligger på havnen helt ud til vandet. Stedet er bygget i 1990'erne, og har ligesom Kataloniens historiske museum fra starten medtænkt de pædagogiske formål i opbygningen af stedet. Det giver sig bl.a. udtryk i at der i tilknytning til de forskellige udstillingsafdelinger er indrettet meget flotte undervisningslokaler. Der er lokaler med mængder af udstyr til "videnskabelige undersøgelser", et lokale hvor den ene del af rummet er indrettet som en af Middelhavets strandbredder, og endelig var der en lille teaterscene til forestillinger for de mindste. Under vores besøg var vi så heldige at overvære det meste af et undervisningsforløb for en gruppe af de yngste elever. Forløbet foregik i en afdeling der handlede om Middelhavets særkende i forhold til klodens andre havmiljøer. Det var opbygget som en lille teaterforestilling hvor eleverne sammen med to skuespillere skulle finde en løsning på et spørgsmål. I grove træk gik historien ud på at eleverne møder en fisk der har tabt sin hale, og de skal så forsøge at finde frem til en hale der kan passe til den. Med dette for øje kommer de rundt til en række bassiner, hvor de ser fisk med forskellige former, levevis og haler... De forskellige haler passer ikke til den haleløse fisk, og undervejs bliver eleverne opmærksomme på mange forskellige forhold der skal passe sammen. Til sidst finder de selvfølgelig en hale der opfylder alle de mange krav, og den haleløse fisk bliver hel fisk igen. Med denne enkle historie formår skuespillerne at formidle meget om fiskens og havmiljøets komplicerede natur. Det var et stykke flot formidling, og selv om vi ikke forstod de spanske gloser var vi ikke i tvivl om det grundlæggende indhold.

En studietur til Barcelona kan anbefales. Kulturlivet i byen blomstrer, måske netop i kraft af en udpræget trang til at markere en regional identitet og særegenhed, og det er der kommet nogle spændende formidlingsformer ud af.

*Line Esbjørn*



Foto: Børnehuset Louisiana



## Hvad er det vi gør, når vi formidler til børn og unge?

### Hurlumhejhuse

“Hvorfor skal et besøg på et kunstmuseum eller et udstillingssted for kunst absolut indebære interaktiv underholdning for børn?” Således indleder kunstanmelder ved Jyllandsposten Line Helena Bak sin kulturkronik i Jyllandsposten 7. november 2000.

Udgangspunktet for hendes kronik er en anmeldelse af sanseudstillingen *Dyrejag* i Nikolaj Kirke. Hun påpeger alle problemerne omkring sanseudstillinger generelt. Hun har ret i at sanseudstillinger kan være problematiske. Men hun fortsætter i kronikken med at slå alle aktiviteter for børn på kunstmuseer sammen til hvad hun kalder “Hurlumhejhustilbud”. Dermed forfladiger og simplificerer hun alle de

mange spændende initiativer og aktiviteter der tilrettelægges og foregår for børn rundt omkring på kunstmuseerne. Det er ikke retfærdigt, men det er ikke desto mindre noget der ofte sker. I sommeren 2000 kørte Ekstra Bladet en artikelserie, hvor de ‘undersøgte’ forskellige museers tiltag og aktiviteter for børn, og gav karakterer. Louisiana’s Børnehus fik en høj karakter, hvilket glædede os, men begrundelsen var de smukke omgivelser!!! Hvor er seriøsiteten henne?

Når vi på Louisiana skal fortælle om alle vores mange fortræffelige aktiviteter og tilbud, kan vi stå i timevis og remse op. For os er tilbuddenes forskelle indlysende og vigtige at pointere, men for ‘ikke-indviede’ forsvinder nuancerne.

Det er alt sammen slet og ret aktiviteter for børn. Har vi for mange tilbud? – nej, men måske skal vi forklare os bedre.

### Louisianas Børnehus

I Louisianas Børnehus tager samtlige vore aktiviteter udgangspunkt i Louisianas museets samling, særudstillinger og øvrige kulturelle aktiviteter. Alle børn (0-100 år) er velkomne, men vore aktiviteter er tiltællagt for børn og unge mellem 4 og 16 år. Louisiana besøges af ca. 70.000 børn årligt, både private gæster og institutioner.

Vore gæster har forskellige forudsætninger for deres besøg. Nogle gæster har hele dagen, og vil gerne komme igen i morgen og mange andre dage. Andre gæster har en halv time. Nogle gæster vil gerne gå rundt på museet og udforske kunsten på egen hånd. Andre gæster vil gerne hjælpes. Vi vil gerne hjælpe med at ALLE får mest ud af deres museumsbesøg, så for at imødekomme de forskellige behov, tiltællægges vi to former for formidling: Selvstændige formidlingsaktiviteter og mundtlige formidlingsaktiviteter.

De selvstændige formidlingsaktiviteter er f.eks. tegnebrædderne, papiret og blyanter der byder alle velkomne i Atelieret (det øverste rum i Børnehuset). De er en opfordring til den selvstændige udforskning af museet. Et andet eksempel er den visuelle formidling (rumudsmykningerne): Andy Warhol-hovedet hvorfra man kunne trække spørgsmål til udstillingen, det store kamera man kunne kravle ind i under fotoudstillingen. Et tredje eksempel er opfordringen til at skrive eller tegne hvem man synes er en stjerne i forbindelse med Annie Leibovitz-udstillingen Stardust.

De mundtlige formidlingsaktiviteter er f.eks. familieomvisningerne, fredagsværksteder, weekendværkstederne, billedskolerne, værkstedsbesøgene for institutioner. Her er der altid knyttet en person fra Børnehuset – en kunstformidler.

### Det faglige felt

Titlen 'kunstformidler' betegner stort set alt personale på et kunstmuseum. Ofte hører man museumspersonale der arbejder med børn betegnet forskelligt: Billedpædagoger, kunstpædagoger eller kunstnere. I Børnehuset er personalet kunstformidlere. Da vi ikke kender vore gæster, deres forudsætninger og behov på forhånd, er vores udgangspunkt kunsten. Viden om kunstværket, kunstnere og perioden er essentiel for formidleren. Samtale, diskussion og perspektivering, der er basiselementer i kunstformidling til børn og unge, udspringer af formidlerens faglighed.

Det er intentionen med Børnehusets formidling at give børn og unge en fornemmelse af at

de selv kan gå i dialog med kunsten. Det er Børnehusets fornemste opgave at få børn og unge til at opleve, at museet er et sted hvor man kan gøre gode og spændende erfaringer, og at skabe situationer, hvor børn og unge får gode oplevelser ud af dialogen med moderne kunst.

Udgangspunktet er det kunsthistoriske felt, men i vores arbejde berører og låner vi fra mange andre faggruppers felter: Pædagogens, psykologens, sociologens og kunstnerens. Kan man forestille sig at et tættere og måske mere formaliseret samarbejde mellem disse felter kan være frugtbart for kunstformidlingen og være med til at udvikle den?

### Formidlerseminar

20. og 21. november 2000 afholdtes Dansk Kunstformidlerforenings årlige formidlerseminar på Louisiana. Ida Brændholt Lundgård, leder af Louisianas Skoletjeneste, og undertegnede stod for arrangementet. Jeg har deltaget i to tidligere seminarer og Ida Brændholt Lundgård i fem. Vi synes at det årlige formidlermøde er et vigtigt forum hvor man kan mødes, blive inspireret og måske provokeret, og hvor man kan udveksle erfaringer og ideer. Vi oplever begge et stort behov for en fagligt funderet diskussion. Derfor var seminaret struktureret således at mandagen bød på fire oplægsholdere udefra der kunne danne fundament for en heftig diskussion, og tirsdag var forbeholdt oplæg fra medlemmer og fortsat diskussion. Intentionen med de inviterede oplægsholdere var at få belyst kunstformidlingen fra kunsthistorikeren, billedpædagogen, sociologen og kunstneren, og samtidig se, hvad disse fagområder har at sige hinanden – om de overhovedet har noget at sige hinanden.

Første oplægsholder mandag var Lyndsey Fryer, leder af undervisnings- og publikumsudviklingsafdelingen ved Tate Gallery Liverpool. Fryers oplæg hed: "Ny formidlingsstrategi på Tate-museerne samt præsentation af engelsk rapport: Culture, Creativity and Education". Lyndsey Fryer fortalte om strukturen på Tate Gallery Liverpool og det eksemplarisk nære samarbejde mellem udstillings- og undervisningsafdelingerne.

Anden oplægsholder var Kristian Pedersen, lektor på center for billedpædagogisk forskning på Danmarks Lærerbhøjskole. Oplægget hed: "Billedpædagogikkens interesse i kunstformidlingen". Kristian Pedersen fortalte om billedpædagogikken og om sin undersøgelse af et barns billedvirksomhed i 14 år. Pedersen kom til at stå til udtryk for at børn skal beskyttes mod visuel påvirkning til deres 9. år. Dette var ikke et statement, der vakte begejstring i salen.

Tredie oplægsholder var Bruno Ingemann, lektor i visuel kommunikation ved Roskilde

Universitetscenter. Oplægget hed: "Se, høre, tale – oplevelsens kunst". Oplægget var baseret på en undersøgelse af hvad to museumsgæster kiggede på da de trådte ind på Ole Sporrings udstilling på Sophienholm. De to gæster var udstyret med et kamera, der registrerede deres hovedbevægelser og dermed deres synsvinkel. Undersøgelsen beskrev udstillingskonceptet og den umiddelbare perception. Man kunne godt have brugt en tolkning af det registrerede, og for at kunne bruge en sådan undersøgelse ville det være nødvendigt at udvide antallet af museumsgæster udstyret med kamera.

Fjerde oplægsholder var Susan Hinum, udøvende kunstner og ph.d. stipendiat ved Københavns Kunstakademi og Århus Universitet. Oplægget hed: "Samtidskunst og formidling". Susan Hinum var provokeret af formidlingen på kunstmuseerne, hvorefter hun suverænt formidlede de unge kunstnere på Charlottenborgs efterårsudstilling, så alle fik lyst til at tage ind og se den.

Det var spændende oplæg, og der blev da også diskuteret, men man sidder tilbage med en fornemmelse af at de forskellige fagområder desværre har svært ved at se det interessante i et samarbejde på nuværende tidspunkt.

Tirsdagen bød på flere spændende oplæg om Dronningens Gobeliner i Køge, brug af netinfo på Brandts Klædefabrik, børn og ældre på Vestsjællands Kunstmuseum, en ny antologi om samtidskunst og undervisning, en cd-rom med kunstformidling, kommentarer til mandagens oplæg og til statens rapport over danske kunstmuseers formidlingsaktiviteter. Formidlerseminaret viste endnu engang kunstformidlerens interesse for at suge ny viden til sig, høre

om andres projekter, debattere og lade sig inspirere. I år 2001 afholdes seminaret i Odense.

### Behovet for debat

Line Helena Bak slutter sin kulturkronik af med at konkludere at det er nødvendigt med en "tilbundsgående debat om formidlingen på kunstmuseerne, hvad vi vil med formidlingen og hvad publikum skal have ud af den". Man kan ikke være uenig i dette synspunkt, men jeg vil alligevel gerne kommentere det. Debatten er ikke noget der skal startes nu. Den har været i gang i rigtig mange år, og den fortsætter. På museerne, blandt kollegaer og fagfolk og i dialogen med museumsgæsterne. Kunstformidling til børn og unge er ikke en statisk størrelse, men påvirkes naturligvis af samfundsudviklingen.

Fra udstillingen "Børn er et folk" på Louisiana i 1978 med interaktive kunstværker, over Reggio Emilia-inspirationen i daginstitutionerne i 1980'erne og til i dag med permanente kunstformidlingstilbud på samtlige kunstmuseer har området oplevet en eksplosiv udvikling. Bare på de 7 år Louisianas Børnehus har eksisteret, er det synligt at vore gæsters behov har ændret sig fra et behov for at møde kunstneren til et ønske om at møde kunstværket og ideerne. Det skyldes blandt andet den fokus der er kommet på kultur for børn fra politisk side. Børnekulturrådet, kommunernes kulturfonde og kulturprojekter som Tusindkunst har gjort det muligt at børn og unge kan møde kunstneren i deres institutioner. Det de skal møde på kunstmuseet er derfor ikke længere primært kunstneren, men kunstværket.

*Naya Pedersen*

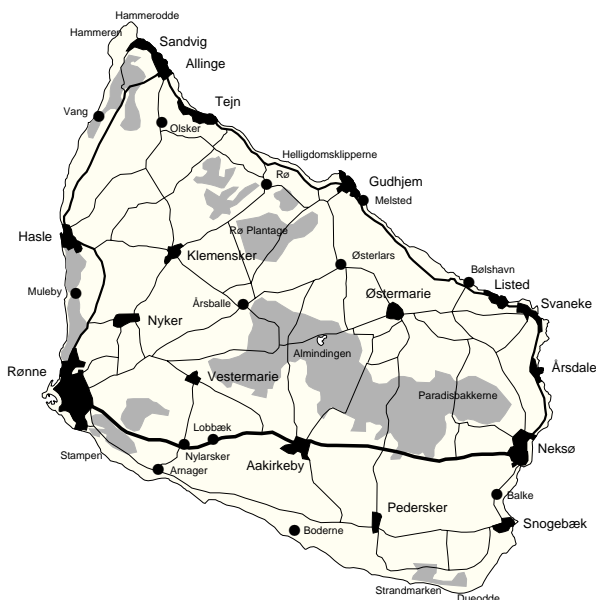


Fotos:



# MID-studietur til Bornholm

26.-28. september 2001



## Tilbud til medlemmer af MID

I den aller østligste del af Danmark sker der i disse år mange ting på "formidlings-fronten". Foreningens bestyrelse har derfor planlagt en studietur som skulle have noget at byde på for alle vore medlemmer – se vedlagte program.

Vi mødes onsdag d. 26. september 2001 kl. 16.30 ved Bornholmerbussen ved Københavns Hovedbanegård, og turen slutter samme sted kl. 20.45 fredag d. 28. september 2001.

Transporten på Bornholm vil foregå med mini-busser – og vi skal selv stille chaufførfører. Det giver os mulighed for på den begrænsede tid at komme godt rundt på øen.

Overnatning vil ske i Sandvig i Dansk FolkeFeries huse, der kan rumme 6 personer.

Morgenmaden skal vi selv anrette – alt deangående aftales, når deltagerlisten er klar.

Turen kan gøres for ca. 1.500 kr heri medregnet transport til og fra Bornholm, transport på øen, overnatning og måltider (excl. én frokost).

Budgettet er beregnet på et deltagerantal på max. 15 personer – så vi håber, at du også har lyst til at deltage i et par gode formidlingsdage på Bornholm.

*Bindende tilmelding til turen skal ske ved at du senest d. 1. september 2001 indsender vedlagte kupon samt indbetaler kr. 1.500 til foreningens kasserer Marianne Sørensen. HUSK at du skal være hurtig – der er begrænset deltagerantal, men vi opretter selvfølgelig en venteliste.*

## PROGRAM

### Onsdag d. 26. september

- kl. 17.00 Afgang fra Københavns Hovedbanegård med Bornholmerbussen.
- kl. 19.55 Ankomst Rønne – afhentning af lejede køretøjer.
- kl. 20.15 Middag i Rønne.
- kl. 21.30 Afgang mod Sandvig, Dansk FolkeFerie. Efter indkvartering socialt samvær i ét eller flere af de huse hvor vi skal overnatte.

### Torsdag d. 27. september

- kl. 8.00 Morgenmad i husene.
- kl. 9.30 NaturBornholm i Aakirkeby. Rundvisning og oplæg til debat ved naturvejleder Jens Kofoed.
- kl. 12.00 Frokost på NaturBornholm.
- kl. 13.00 Bornholms Kunstmuseum i Ry. Rundvisning ved museumsassistent Marianne Kofod Pedersen. Efter rundvisningen vil der være mulighed for at slappe af i den lille cafe eller gå en tur i de smukke omgivelser.
- kl. 16.30 Afgang fra Bornholms Kunstmuseum i Rø.
- kl. 18.00 Middag i Allinge.
- kl. 20.00 En udstillingstur under åben himmel. Besøg på Hammershus og oplæg om formidlingen på stedet. Ved naturvejleder Torben Kure.
- kl. 22.00 Retur til Dansk FolkeFerie og socialt samvær.

### Fredag d. 28. september

- kl. 8.00 Morgenmad i husene.
- kl. 9.30 Deltagerne kan vælge mellem to besøgsmuligheder i Gudhjem: Oluf Høst Museet ved museumsleder Jens Henrik Sandberg. Melstedgård ved museumsprædagog Sanne Steenberg Hansen.
- kl. 11.30 Frokost for egen regning.
- kl. 12.30 Formidling ud af huset. Bornholms Museum i Rønne. Ved museumsprædagog Sanne Steenberg Hansen.
- kl. 14.30 Mulighed for besøg på h.h.v. Hjorts Fabrik og Erichsens gård – 2 andre afdelinger af Bornholms Museum.
- kl. 16.45 Afgang med båd fra Rønne
- kl. 20.45 Ankomst København

# Kulturrådet for børn og museumsformidlingen

Børns muligheder for kulturelle udfoldelser er for alvor kommet på den politiske dagsorden, ikke alene for at gøre deres liv rigere, men i høj grad fordi alle forudsigelser peger på, at kulturelle kompetencer vil blive en vigtig konkurrenceparameter i fremtidens samfund. I 1999 udarbejdede regeringen en børnekulturpolitisk redegørelse, som blev vedtaget i Folketinget. I den hedder det indledningsvis:

“For det første skal kulturpolitikken medvirke til, at børn så tidligt som muligt føler, at de er en del af et fællesskab. De skal vide, at de ikke er alene, men med i en større helhed. Børn skal derfor møde samfundets værdier i de sammenhænge, hvor de færdes. Og de skal møde voksne, som er parate til at delagtiggøre dem i den fælles kulturarv og den kulturelle mangfoldighed.

For det andet skal kulturpolitikken bidrage til, at børn kan udvikle sig og udfolde sig på deres egne betingelser. Deres fantasi, skabertrang og kropsforståelse skal udfordres. Også de børn, der ikke i dag tiltrækkes af kulturtilbudene. Eller ikke føler sig velkomne.

For det tredje skal kulturpolitikken vedkende sig et ansvar for at beskytte børn, f.eks. i forhold til medieudviklingen. Børn har ret til en barndom, hvor der tages hensyn til deres udvikling og modenhed. Børn skal have mulighed for at udvikle sig til ansvarlige borgere snarere end købelystne kunder.”

På baggrund af denne redegørelse nedsatte kulturministeren pr. 1. januar 2000 et Kulturråd for Børn, som i løbet af fire år skal søge at realisere redegørelsens intentioner. Rådets arbejdsfelt spænder vidt – fra børns fysiske omgivelser over leg, idræt, dans til mødet med musik, litteratur, teater, billedkunst og kulturarven.

En af arbejdsgrupperne i Børnekulturrådet beskæftiger sig med formidlingen af kulturarven i alle dens afskygninger. Den væsentlige bestræbelse på dette felt går, kort fortalt, ud på at få gennemført, at børn som museumsgæster bliver indtænkt i udstillingsplanlægningen lige fra projektets begyndelse – og ikke som et “åh, for resten” senere hen i forløbet.

Et væsentligt element for at opnå det mål er at styrke museumsformidlernes kompetence på børneformidlingsområdet, og at styrke dette områdes status på museerne. Med det formål

har vi i samarbejde med Museumshøjskolen fået udarbejdet et efteruddannelseskursus for museumsformidlere specielt i formidling til børn. Det kunne måske lyde som om vi tror, at museumsformidlerne ikke ved noget om formidling til børn. Det ved vi godt at de gør, men der er på det senere opsamlet megen ny viden om børns udvikling og læring, som det må have interesse for formidlerne at diskutere og drage nytte af. Kurset er opbygget af tre moduler med mellemliggende perioder, hvor deltagerne kan prøve ideerne af på deres eget museum for så at vende tilbage og diskutere erfaringerne og afpudse ideerne. Den første af disse kursusrækker, som starter til efteråret, er allerede blevet annonceret, og der er planlagt yderligere to kurser, som bliver holdt i 2002 og i vinteren 2003. For at det enkelte museums økonomi ikke skal hindre nogen i at deltage, giver Børnekulturrådet et tilpas massivt tilskud som gør, at prisen for tre ugers kursus kan holdes nede på 5500 kr. Det er vores håb, at disse kurser samtidig med at bibringe faglig ekspertise også vil styrke netværksdannelsen mellem museumsformidlerne fra de forskellige museumskategorier.

På møder med repræsentanter for naturmuseerne, kunstmuseerne og de kulturhistoriske museer har vi diskuteret hvordan Børnekulturrådet i øvrigt kan hjælpe museerne med at få sat mere fokus på børnene som museumsbrugere, sådan som det forudsættes i den netop vedtagne museumslov. Der er blevet peget på en række meget forskellige projekter for et “børnenes museum” som en introduktion til det enkelte museum. En del af disse projekter taler vi videre med museerne om, i en række tilfælde i samarbejde med Lokale- og Anlægsfonden.

På disse møder opstod også ideen til et andet initiativ, som er ved at blive realiseret, nemlig en landsomfattende børneklub for museerne. Der findes allerede børneklubber i tilknytning til en del museer, som for eksempel Hugin og Munin Klubberne, Muslingerne i Holbæk og Naturhistorisk Museums børneklub i Århus, og det er meningen at bygge videre på disse klubber, sådan at alle museumskategorier samarbejder om at skabe et landsdækkende tilbud til børnene.



Foto: Ida Marie Jensen

Endelig har Børnekulturrådet taget initiativet til at skabe hvad jeg vil kalde den ultimative udstilling kun for og med børn. I et tæt samarbejde med Nationalmuseet, Statens Museum for Kunst, Statens Naturhistoriske Museum og en række andre museer og institutioner rundt om i landet vil vi prøve at opbygge en aktiv udstilling om Grønland, som kommer så tæt på den optimale formidling til børn, som det er muligt. Samarbejdet mellem folk fra de forskellige institutioner, den erfaringsopbygning der ligger i arbejdet, og det, at udstillingen efter at have været på Nationalmuseet kan turnere i landet, skulle gerne bidrage væsentligt til, at alle museer inspireres til at målrette væsentlige dele af deres formidlingsvirksomhed mod børnene, både i form af skoletjenester og i form af gode tilbud til børnene alene og til børnefamilierne.

Endelig skal nævnes et initiativ på skoleområdet, som også kommer til at vedrøre museerne. Skolen fylder som bekendt meget i børns liv, så skal man have fat i børnene, er skolen et naturligt sted at starte. Derfor har Børnekulturrådet sammen med 16 udvalgte skoler og kommuner – 10 jyske, 4 sjællandske og 2 fynske – iværksat projektet "Den kulturorienterede Skole". Projektet skal bygge bro mellem skolen og det lokale kultur- og fritidsliv, så børnene kan mærke, at der er sammenhæng mellem livet i skolen og livet i foreningerne, teatrene, musikstederne, museerne, kirkerne, bibliotekerne m.m. De 16 skoler og kommuner får nu mulighed for at synliggøre børnekultur i lokalsamfundet og vise, hvor levende og medlevende

den kan være i et samarbejde på tværs af alle skel. Der er afsat 7 millioner kroner til Den kulturorienterede Skole, der skydes i gang med det nye skoleårs start i august, og skal vare i to år. Undervisningsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Lærerforening følger forsøget tæt sammen med forældreforeningen Skole og Samfund og de to elevorganisationer. En af Kulturrådets konsulenter skal rådgive deltagerne i det kommende arbejde, og kurser og seminarer skal sammen med erfaringer og resultater på Internettet være en vital vidensdeling og database, som skolerne kan trække på.

Børnekulturrådet har nu virket i 1 1/2 år og har altså endnu 2 1/2 år tilbage. Der ligger en række ideskitser til ting, som også vil kunne mærkes på museumsområdet. En af dem er "kulturvejlederne", en pendant til naturvejlederne. Vi forestiller os en person, som med base på f.eks. et museum eller en anden kulturinstitution kan inspirere til sammenhæng i kulturtilbuddene i et område og sammen med museumsformidlere, musikskolelærere, bibliotekarer o.s.v. skabe relevante tilbud til grupper af børn, gerne i samarbejde med skolefritidsordningerne. Det bliver forhåbentlig muligt til efteråret at udbyde et antal stillinger, således at ordningen kan blive afprøvet i 2002. Andre tiltag er endnu for ufærdige til at de kan omtales her, men forhåbentlig vil der ske meget mere på børnefronten i de kommende år.

Kay W. Petersen  
Zoologisk Museum / Kulturrådet for Børn

# CD'ere er andet end musik

## – om museumsformidling

Heldigvis er begrebet “museumstilgængelighed” blevet populært. Så populært at der sidste år blev indstiftet en “tilgængelighedspris” som uddeles første gang april 2001. Prisen skal medvirke til at skabe en øget opmærksomhed og synlighed omkring tilgængelighed og motivere kulturinstitutioner til at yde en særlig indsats for forbedring af tilgængeligheden. I forhold til handicappede betyder det øget ligeværd og ligestilling. Alt i alt en åbning imod “Adgang til kulturen for alle.”

Det falder godt i tråd med de projekter jeg har lavet inden for dette område, og her er det mit sidste projekt jeg vil fortælle om. Projektet er et samarbejdsprojekt mellem Hovedstadens Ordblindeskole og Nationalmuseets Etnografiske Samling. Kulturministeriets Handicappulje har ydet den fulde økonomiske støtte.

Formålet med projektet er at give læsehandicappede og blinde mulighed for at benytte de skriftlige materialer der bliver lavet i forbindelse med museets udstillinger. I dette tilfælde udstillingen “Eldorado? Indianere i Andesbjergene og i Amazonlandet”. Det hæfte der er lavet i forbindelse med denne udstilling er meget smukt og tilgængeligt – kort sagt “indbydende”. Disse faktorer inspirerede mig til at producere hæftet som “lydbog” – læst ind på CD.

CD'en er eminent til dette formål, fordi det er utrolig hurtigt at “bladre” i teksten – man skal blot skifte spor, så har man det kapitel man vil høre.

Jeg har ladet teksten være som den er i det oprindelige materiale, fordi det ellers ville blive et for omfattende arbejde.

Men jeg har taget forskellige hensyn for at tilgodese den læsehandicappede/blinde.

Mange læsehandicappede har en del huller i deres almene viden, da de i sagens natur ikke læser/har læst særlig meget, så derfor bliver landkort, tabeller og andre grafiske modeller forklaret. Derudover har jeg været opmærksom på de steder hvor teksten er “brækket” over ved sideskift, så overgangene bliver naturlige i forhold til teksten. For at gøre lydbogen så personlig som muligt bliver der fortalt om billeder og illustrationer hvilket samtidig giver en vekslen mellem oplæsning og fortælling.

Det er med stor omhu jeg i samarbejde med



Ole Ørsted, Ørsted Medieproduktion, har valgt speakerne Lars Thiesgaard og Anne-Mette Johansen, som begge er trænedede speakere. Vi har ligeledes arbejdet meget med tempoet som skal være lige “tilpas” for at kunne bruges både som rent “lyttemateriale” og som materiale man kan lytte til samtidig med at man følger med i teksten.

For at sikre det faglige indhold har det været nødvendigt at samarbejde med en fagperson, og her har museumsinspektør Berete Due været til stor hjælp og inspiration.

Som det ses af ovenstående er det at formidle en tekst på CD ikke “bare” noget man gør – der er mange overvejelser der skal gøres for at få et godt produkt.

Overordnet synes jeg der er synspunkter i den offentlige debat der falder godt i tråd med et projekt som det omtalte. Der er megen tale om “sproget” for tiden – både i Danmark og i Europa. 2001 er således “Europæisk sprogår” og i juni 2000 holdt Kulturministeriet en Sprogkonference. Sprogets betydning som kommunikationsmiddel er en del af debatten. Her er det de læsehandicappede kommer ind i billedet, da deres handicap ofte er et kommunikationshandicap. Samarbejde/uddannelse lokalt/europæisk kræver kendskab til samfundsforhold, befolkninger og kulturer, så det er af største vigtighed at der tænkes i alternative baner, når det drejer sig om formidling – og altså også museumsformidling af den type der her er omtalt.

Jytte Nyvang

For en ordens skyld skal det nævnes, at Eldorado-udstillingen ikke længere kan ses på Nationalmuseet. Udstillingen blev taget ned tidligere end planlagt pga. skadedyrsangreb.

*CD'en – som er en dobbelt CD – plus hæfte kan købes i Nationalmuseets butik for 120 kr. Ved henvendelse til butikken kan man få oplyst nærmeste boghandler som også sælger materialet. Butikkens tlf. nr. er*

## Generalforsamling i MID og efterfølgende møde om arbejdsgrupperne d. 1. marts 2001

### Museumshøjskolen, Sorø

Generalforsamlingen fandt sted på Museumshøjskolen i forbindelse med kurset 'Museum - Skole', som bl.a. foreningens formand var medarrangør af. Som en del af arrangementet var et fælles foredrag ved Ulla Strømberg, DR's P1, om "Formidling af kulturarven - hvad og hvordan?" Hele MID's bestyrelse deltog i mødet: Frede Madsen, Marianne Sørensen, Birgit Hessellund, Poul Vestergaard og Helle Leilund (ref).

21 medlemmer havde meldt sig til generalforsamlingen, hvoraf enkelte ikke nåede frem pga. vejr-situationen.

Efter formandens velkomst forløb generalforsamlingen efter den udsendte dagsorden.

**Ad. 1.** Som dirigent valgtes Niels Jensen, som referent Helle Leilund.

Dirigenten konstaterede at generalforsamlingen var indkaldt i følge vedtægterne.

**Ad. 2.** Formanden aflagde bestyrelsens beretning i det forløbne år.

Foreningen har fået fremstillet brevpapir med foreningens logo. En præsentationsfolder er endnu ikke klar, men der arbejdes på sagen. Bestyrelsen har diskuteret muligheden for at oprette en hjemmeside, men har besluttet at lade det være en opgave for en kommende bestyrelse. En hjemmeside vil kræve et økonomisk tilskud, samt ressourcer til at opdatere oplysninger.

Foreningens mål er bl.a. at afholde arrangementer for medlemmerne. Desværre blev den planlagte tur til Berlin i foråret 2000 aflyst, pga. manglende tilmeldinger. Bestyrelsen planlægger ny studietur til Tyskland til Ruhrområdet til efteråret 2001. Af øvrige arrangementer kan nævnes kunstformidlernes egne, samt kurset på museumshøjskolen 'Museum - skole', som er arrangeret i samarbejde med MID. I efteråret 2000 afholdt Nordisk Ministerråd et seminar på Fuglsøcenteret, hvor formanden deltog som repræsentant for MID. Frede Madsen og Poul Vestergaard deltog primo 2001 i et seminar på Museumshøjskolen vedr. etablering af en museumsformid-

leruddannelse. Foreningen vil også fremover være repræsenteret ved seminarer og konferencer. Arbejdsgrupperne, der blev nedsat ved sidste års generalforsamling som netværksgrupper og som forum for vidensudveksling, har i det forløbne år haft mulighed for at komme til orde i 'Nyhedsbrevet'. Nogle få arbejdsgrupper har holdt møder og kontakt via nettet. Men bestyrelsen må på baggrund af det forløbne års erfaring konstatere, at arbejdsgrupperne ikke fungerer efter hensigten. Måske burde MID se i øjnene, at arbejdsgrupperne opstår og træder i funktion, når der er et konkret arrangement eller en konkret sag. Alle arbejdsgrupper og kontaktpersoner er nævnt i Nyhedsbrevet, juni 2000.

I 2000 udkom tre numre af Nyhedsbrevet. Formanden udtrykte tilfredshed med form og indhold, men efterlyste diskussionsstof fra medlemmerne! Nyhedsbrevet ville vinde ved flere indlæg med provokerende eller markante holdninger, ligesom det kunne være spændende at høre mere om præsentationer af kommende tiltag. Formanden opfordrede medlemmerne til at bruge Nyhedsbrevet til at fremlægge planer og visioner, så bladet fremover kunne blive mere fremadrettet.

Mht. planer for fremtiden, vil bestyrelsen arbejde på at arrangere regulære medlemsmøder og fortsætte med at være engageret i museumsverdenen i øvrigt.

Beretningen afsluttedes med bemærkninger fra salen: Frederik Edeling ville gerne høre om hjemmesiden kunne knyttes til Kulturministeriets hjemmeside. Frederik Edeling ønskede at MID afholdt medlemsmøder som 2-dages møder i Danmark, i stil med de medlemsmøder som FDMf afholdt.

Annette Tonn Petersen mente at det er en fordel at have Nyhedsbrevet, som et alternativ til 'Danske Museer'.

**Ad. 3.** MID's kasserer Marianne Sørensen fremlagde regnskabet, jfr. det fremsendte årsregnskab. Regnskabet blev godkendt. Foreningen har en kassebeholdning på 32.750,18 kr. Foreningens revisor efterlyste en forretningsorden revisionen: ønskes der en kritisk revision eller en talrevision.

**Ad. 4.** Pr. 1. marts 2001 havde foreningen 127 medlemmer, en medlemsfremgang på 38. Kontingentet fastholdes på 250 kr. Ida Brændholdt foreslog, at der indførtes et reduceret kontingent

for studenter. Deltagerne på generalforsamlingen udtrykte samtykkende holdning. Bestyrelsen fik bemyndigelse af generalforsamlingen til at nedsætte kontingentet for studenter.

Annette Tonn Petersen foreslog at der blev trykt ekstra reklamenumre af Nyhedsbrevet til uddeleling blandt studenter og til amtsrådsforeningerne.

**Ad. 5.** På valg til bestyrelsen var Frede Madsen, Birgit Hessellund og Marianne Sørensen. Frede Madsen ønskede ikke genvalg. Bente Garbers fra Zoologisk Museum blev valgt ind i bestyrelsen. Marianne Sørensen og Birgit Hessellund blev genvalgt uden modkandidater. Som suppleanter genvalgte Kirsten Rykind Eriksen og Ida Brændholdt Lundgaard. Som revisor genvalgtes J.F. Edeling og Flemming Steen Nielsen. Frede Madsen blev valgt som revisorsuppleant.

**Ad. 6.** Ingen indkomne forslag

## Bestyrelsesmøde i MID d. 19. marts 2001

Zoologisk Museum, København

**Til stede:** Poul Vestergaard, Helle Leilund, Bente Garbers og Marianne Sørensen (ref.).

**Konstituering:** Poul Vestergaard, formand (Poul accepterer valget for 1 år), Bente Garbers, næstformand, Marianne Sørensen, kasserer.

**Redaktion af nyhedsbreve:** Birgit Hessellund, Helle Leilund og Bente Garbers (Bente er bindeleddet til trykkestedet Skoletjenesten). Bestyrelsen overvejer at inddrage suppleanterne til bestyrelsesmøder, samt hvordan de evt. kan inddrages i særlige arrangementer. Poul tager kontakt til suppleanterne. Bente sørger for trykning af 500 stk. brevpapir med navne og adresser. Poul skriver velkomstbrev til nye medlemmer. Poul undersøger om hjemmesideadressen [www.mid.dk](http://www.mid.dk) er ledig. Birgit laver et revideret udkast til hvervefolder med logo til næste møde. Nyhedsbrevene sendes én gang til Amtsmuseumsrådene, mens øvrige adresser sendes til hver gang. Helle sender e-mail adresser til Bente.

Vi afventer et udspil fra Museumshøjskolen om den nye museumsformidleruddannelse.

Vi skal læse ICOM CECA bulletin no. 19 til næste bestyrelsesmøde. (vedlagt).

MID's kassebeholdning er på 35.516 kr. Vi talte om transportformer til bestyrelsesmøder. Bestyrelsesmedlemmer skal benytte den billigste transportform, altså tog II klasse eller bil, hvis kørsels-godtgørelsen ikke overstiger tog-billet – altså hvis flere kan køre i samme bil. Kassereren skal have opgørelse over kørsel i forbrugt km, som refunderes med 1,58 kr. pr. km.

Vi satser på, at få næste nyhedsbrev ud inden sommerferien. Artikel om CD-rom til læsehandicappede. Vibeke Enevoldsen, Tøjhusmuseet, på Kastellet skriver op Krig, etik og børn. Lene Floris, Holbæk Museum og identitetsprojektet. Bente Garbers søger at få naturvejledere til at skrive om Grøn-guide-uddannelsen. Helle mailer ny deadline til Birgit. Birgit sender artikler til Bente. Poul skriver en leder om fremtiden for MID. Nyhedsbrevets deadline er 17.april.

Næste nr. skal være et reklamen-nummer, som trykkes i 500 eksemplarer.

Marianne undersøger 2-dages medlemsmøde i september (4.-5. sep. eller 11.-12. sep.), evt. til det sydligste Jylland, Museet på Sønderborg Slot, Dybbølcenteret, Midtsønderjyllands Museum Gram Slot, Gram Lergrav, Højer Sluse-formidlingscenter. Næste bestyrelsesmøde den 29. maj kl. 11.00 på Horsens Kunstmuseum.

## Bestyrelsesmøde i MID d. 8. juni 2001

Skoletjenesten, København

**Til stede:** Poul Vestergaard, Bente Garbers, Helle Leilund, Marianne Sørensen og Birgit Hessellund (ref.).

Referat fra B-møde 19.3. og 1. 2. blev godkendt. Vedr. konsituering: Grundet arbejdspress måtte Poul Vestergaard fralægge sig formandsposten. Pr. 8. juni overtager Bente Garbers derfor formandsposten, mens Poul Vestergaard bliver næstformand. Suppleanterne indbydes til næste B-møde med henblik på en glidende overgang, da Poul og Helle ønsker at trække sig næste år. Vedr. Medlemskartotek: Bente kontakter Frede for overdragelse. Fremover varetages medlemsskartotek og tilmeldinger af kassereren, der udsender velkomstbrev (som Bente skriver snarest) og girokort.

**Vedr. arbejdsgrupperne:** Der skal findes en ny kontaktperson for arbejdsgruppen for kunstformidling, da Jens Peter Munk er fratrukket. Der er iøvrigt ret stille omkring arbejdsgrupperne.

**Vedr. Nyhedsbrev 4:** Redaktionen forventer at Nyhedsbrev 4 sendes ud ultimo juni, det tegner til et fyldigt nr. ca. 24 sider. Bente og Poul formulerer leder, der understreger MID som en bredspektret forening, der rækker ud over målgruppen børn og unge, og opfordrer medlemmestkaren til at bidrage bredt. Oplag: 500 eks. Nyhedsbrev 5 forventes udsendt 1. oktober. Forslag til artikler: Webformidling af statens arkivalier (Helle), Esbjerg Kunstmuseums formidling til voksne (Birgit), Museumshøjskolens nye formidleruddannelse (v. Berit Anne Larsen eller Niels), Diorama som udstillingsprincip med udgangs-

punkt i den aktuelle hulemaleri-udstilling (Bente spørger Peter Haase, Zoologisk Have), Kim Aaris Sørensen om konceptet for den nye udstilling på Zoologisk Museum (Bente), Samarbejde med studerende omkring Nationalmuseets kommende udstilling (Helle), artikel om Tøjhusmuseets udstillingskoncept for Svenskekrigene, Orlogsmuseets nyåbnede børnemuseum. Fremover: Kort præsentation af artikelforfattere.

**STUDIETUR til Bornholm:** Den 27. - 28. september planlægges studietur med fælles afgang Kbh. onsdag eftermiddag. Vi undersøger transport (Helle), overnatning (Bente), Bornholms Kunstmuseum (Birgit), Oluf Høst Museet (Birgit), Bornholms Museum: Erichsens Gård, Hjorths Keramik og Melstedgaard (Helle). Baltic Sea Glass (Bente) og Hammershus og Naturcenter Bornholm (Bente). Nærmere planlægning onsdag den 14. juni pr. e-mail. Pris: max. 1000 kr., MID kan evt. give tilskud til transport. Forventet deltagerantal ca. 15 pers.

**STUDIETUR til Tyskland:** Den 26. - 29. maj 2002 planlægges studietur til Ruhrområdet (bl.a. Düsseldorf, Bonn, Köln). Annonceres i Nyhedsbrev 5 til oktober, vi arbejder videre med planlægningen: Poul kontakter Skoletjenesten, Birgit kunstmuseer og Insel Hombroich og Hans Werge Travel Service som praktisk arrangør. Minimum deltagerantal?

**Vedr. MIDs hjemmeside:** Domænenavnet MID er ikke ledigt, men [www.museumsformidlere.dk](http://www.museumsformidlere.dk) er reserveret. Vi opfordrer interesserede medlemmer til at gøre noget ved hjemmesiden.

**Vedr. Præsentationsfolder:** Det tidligere udkast revideres til næste B-møde, med forslag til velgnet fotomateriale f.eks. fra Nyhedsbrevene.

**Vedr. Økonomi:** Pr. 17.4. er kassebeholdningen 27.913,64 kr. (heri ikke medregnet trykkudgifter til sidste Nyhedsbrev og kontingenter).

**Evt.:** Henvendelse fra Nikolaj vedr. abonnement uden medlemsskab: Men MID har ikke institutionsmedlemskab, kun personlige medlemskaber. Henvendelsen besvares af kassereren. Næste bestyrelsesmøde den 30. juli kl. 11, Vejle Kunstmuseum. Kommende B.- møder: Den 17.

september kl. 12 på Zoologisk Museum er reserveret (kun om nødvendigt). Mandag den 5. november kl. 12, Horsens Kunstmuseum.

**Generalforsamling:** Fredag den 1. marts 2002, Den Gamle By, Århus. Helle forhører om lokale.

## Vedtægter for:

### FORENINGEN MUSEUMSFOR- MIDLERE I DANMARK (MID)

#### NAVN:

§ 1 Foreningens navn er: FORENINGEN MUSEUMSFOR-  
MIDLERE I DANMARK – forkor-  
tet MID.

#### FORMÅL:

§ 2 FORENINGEN MUSEUMS-  
FORMIDLERE I DANMARK har  
til formål

1) – at styrke, udvikle og synlig-  
gøre arbejdet med formidling -  
herunder udstillinger og under-  
visning – ved danske museer og  
lignende kulturinstitutioner.

2) – at fremme samarbejdet om  
museumsformidling lokalt, regio-  
nalt, nationalt og internationalt.

#### MEDLEMMERNE:

§ 3 Som medlem kan optages  
enhver, der arbejder med formid-  
ling på museer og lignende kultur-  
institutioner. Som passivt medlem  
kan andre interesserede optages.

Indmeldelse sker ved henven-  
delse til foreningens adresse.

#### ORGANISERINGEN:

§ 4 Foreningen Museumsfor-  
midlere i Danmark er en lands-  
dækkende faglig forening.

Arbejdet kan organiseres i ar-  
bejdsgrupper efter interesse eller  
arbejdsområde. Det internationa-  
le samarbejde varetages af en fast  
arbejdsgruppe med reference til  
ICOM-CECA (International Coun-  
cil of Museums-Committee for  
Education and Cultural Action).

#### ARBEJDET:

§ 5 Foreningen Museumsfor-  
midlere i Danmark arrangerer  
medlemsmøder, konferencer, eks-  
kursioner og studieture m.v.

Stk.2 Foreningen Museumsfor-  
midlere i Danmark arbejder for  
repræsentation i relevante fora i  
den danske og i den internationa-  
le museumsverden. Foreningen  
arbejder endvidere for at repræ-  
sentere museumsverdenen i an-  
dre formidlingssammenhænge.

Stk.3 Foreningen Museumsfor-  
midlere i Danmark redigerer og  
udgiver et medlemsblad samt ar-  
bejder for udgivelse af et tids-  
skrift om museumsformidling.

#### STYRELSEN:

§ 6 Foreningen ledes i det  
daglige af en bestyrelse på 5

medlemmer, der vælges på gene-  
ralforsamlingen.

Stk.2 Bestyrelsen konstituerer  
sig med formand, næstformand  
og kasserer.

Stk.3 Bestyrelsen er beslutnings-  
dygtig ved 3 af de valgte medlem-  
mer.

Stk.4 Bestyrelsen fastsætter for-  
retningsordenen for sit og ar-  
bejdsgruppernes arbejde.

Stk.5 Bestyrelsens medlemmer  
hæfter ikke personligt for forenin-  
gens eventuelle gæld.

Stk.6 Til retsligt at forpligte for-  
eningen kræves formandens og  
mindst to bestyrelsesmedlemmers  
underskrift.

#### GENERALFORSAMLINGEN:

§ 7 Foreningen afholder en årlig  
generalforsamling i marts måned.

Stk.2 Generalforsamlingen er  
foreningens øverste myndighed.  
Beslutninger afgøres ved simpelt  
flertal.

Vedtægtsændringer afgøres ved  
2/3 flertal af de afgivne stemmer.  
Ved vedtægtsændringer stemmes  
ved fremmøde, pr. brev eller ved  
fuldmagt.

Stk.3 Forslag til behandling skal  
være formanden i hænde inden 1.  
februar.

Stk.4 Dagsorden samt revideret  
regnskab udsendes til samtlige  
medlemmer senest 2 uger før ge-  
neralforsamlingen.

Dagsordenen skal indeholde flg.  
punkter:

1. Valg af dirigent og referent
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab til godkendelse
4. Fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
6. Valg af:
  - a) medlemmer til bestyrelsen  
(2 medlemmer i lige år og 3  
medlemmer i ulige år)
  - b) 2 suppleanter til bestyrelsen
  - c) 2 revisorer
  - d) 1 revisorsuppleant
7. Eventuelt

#### FORENINGENS OPLØSNING:

§ 8 Foreningens opløsning  
kan besluttes af 2/3 af medlem-  
merne ved en urafstemning.

Stk.2 En evt. formue overdrages  
til formål, der efter bestyrelsens  
skøn tilgodeser museumsformid-  
lingen.

*Således vedtaget på stiftende  
generalforsamling på Hollufgård  
i Odense 1. juni 1999*



Museumsformidlere i Danmark

NYHEDSBREV 4  
JULI 2001